

Vrienden van het **AIRBORNE** MUSEUM

Utrechtseweg 232
6862 AZ Oosterbeek
Tel. museum (026) 333 77 10
Tel. penningm. (026) 333 64 76

ISSN 1383-3413

Nieuwsbrief No. 90, juni 2003

Redactie:
Drs. R.P.G.A. Voskuil
C. van Roekel
G.H. Maassen jr. (026) 334 01 42

Van de redactie

Sinds enige tijd heeft de Vereniging Vrienden een eigen ruimte in het Airborne Museum. Daarin is nu ook de redactie van de Nieuwsbrief gevestigd met een computer, en e-mail- en internetfaciliteiten. De aanschaf van de apparatuur is gebeurd in samenwerking met de Stichting voor Heemkunde in de gemeente Renkum, een organisatie die zich bezighoudt met het bestuderen van de geschiedenis van de gemeente in de ruimste zin des woords, en het uitdragen van deze kennis. Het kwartaalblad van deze stichting wordt nu ook in deze ruimte gereedgeerd.

Het e-mail adres van de Nieuwsbriefredactie is vvamredactie@planet.nl.

25-jarig jubileum

Op 11 mei 1978 opende generaal-majoor R.E. Urquhart het nieuwe Airborne Museum in Huize Hartenstein. Vanaf 1949 was het museum gehuisvest geweest in een deel van Kasteel Doorwerth, als onderdeel van de Stichting voor Heemkunde. In de loop der jaren groeide de collectie gestaag zodat lang niet alles kon worden tentoongesteld en er steeds meer materiaal in opslag moest. Ook voldeed de presentatie niet meer aan de eisen van de tijd. In 1977 werd besloten het museum naar het voormalige hotel Hartenstein in Oosterbeek te verplaatsen. Hiervoor werd de nieuwe 'Stichting Airborne Museum' opgericht. In haar huidige vorm bestond het Airborne Museum 'Hartenstein' op 11 mei jl. dus 25 jaar.

In 1978 kwam Berry de Reus in dienst van de Stichting Airborne Museum. Drie vrijwilligers die eveneens in datzelfde jaar begonnen: Ad van Veggel als administrateur, Wim de Ruijter voor de verzorging van alle foto's in het museum en Els Catersels voor kassa en winkel, zijn nu ook nog steeds bij het museum werkzaam.

Berry zorgde de eerste jaren bijna in z'n eentje voor de dagelijkse gang van zaken in het museum. In de loop der tijd werden deze taken zo uitgebreid dat het

noodzakelijk was het werk over meer mensen te verdelen. Tegenwoordig beschikt het museum over een uitgebreide staf. In de afgelopen 25 jaar hebben honderden bezoekers Berry leren kennen als een 'spin in het museum-web'. Vele prominente bezoekers en veteranen heeft hij met raad en daad bijgestaan.

Wim de Ruijter heeft vanaf het begin alle foto's gemaakt voor de vaste expositie. In de afgelopen 25 jaar heeft hij meer dan 2500 fotografische afdrucken gemaakt, duizend voor de vaste expositie en de rest voor veertien thema-tentoonstellingen. Daarbij zijn nog niet de foto's geteld voor een groot aantal publikaties. Wim is daarnaast vele jaren bestuurslid geweest van de Vereniging Vrienden van het Airborne Museum.

Tijdens de receptie in het Airborne Museum ter gelegenheid van hun 25-jarig jubileum op 9 mei 2003, worden Berry de Reus en Els Catersels gefeliciteerd door de Renkumse wethouder Chr. van Waveren (links).

(Foto: Robert Voskuil)

Ad van Veggel doet sinds 1978 de financiële administratie van het museum. Aanvankelijk was dit een relatief eenvoudig systeem, maar het is in de loop der jaren uitgegroeid tot een gecompliceerde computergeassisteerde boekhouding. Ook heeft hij in de periode 1993-1994 de gehele boekhouding voor de renovatie van het museum verzorgd.

Els Catersels is begonnen als vrijwilligster bij de kassa. De kaartverkoop was toen nog eenvoudig. Tegenwoordig is er een geavanceerd kassasysteem met daaraan gekoppeld een uitgebreide winkel. De bediening van de verschillende audiovisuele systemen in het museum wordt ook vanuit de ruimte van de kassa verzorgd, evenals het beantwoorden van de telefoon.

Op 9 mei jl. kregen de jubilarissen een receptie aangeboden in het Airborne Museum. Daarbij werden ze o.a. toegesproken door de stichtingsbestuursleden Wybo Boersma en Wim Duyts, en door wethouder Van Waveren. Een groot aantal mensen maakte van de gelegenheid gebruik om de jubilarissen te feliciteren met hun 25-jarige dienstverband. Ook het bestuur van de Vrienden was vertegenwoordigd, en overhandigde namens de vereniging alle vier een cadeau.

(Wybo Boersma)

Afscheid van de voorzitter van de Stichting Airborne Museum

Op 1 april jl. is de voorzitter van de Stichting Airborne Museum, de heer drs. J.W.A.M. Verlinden, burgemeester van Renkum, met pensioen gegaan. De statuten van de stichting geven aan dat een vertegenwoordiger van het college van burgemeester en wethouders van Renkum in het bestuur zitting heeft. Dit was de heer Verlinden, die door het stichtingsbestuur tot voorzitter gekozen werd. Bij het beëindigen van zijn burgemeesterschap, eindigde ook dat voorzitterschap. Bijna 17 jaar was hij het gezicht van het museum. Bij veel officiële plechtigheden vertegenwoordigde hij zowel de gemeente als het museum. Onder andere bij Airborne Herdenkingen, met als hoogtepunt de 50ste in 1994. Als voorzitter was hij gastheer bij bezoeken aan het museum van leden van het Nederlandse en Britse koningshuis, ambassadeurs, militaire attachés en vele anderen, waaronder vooral de veteranen. Bezoeken die onze voorzitter op het lijf geschreven waren. Wat velen vaak niet gemerkt hebben was zijn enorme inzet voor het museum achter de schermen. Bij de fondswerving voor de renovatie 1993/1994 werden door hem deuren geopend die anders gesloten bleven.

We willen vanaf deze plaats de scheidende voorzitter bedanken voor al het werk dat hij in die jaren gedaan heeft, en wensen hem en zijn echtgenote nog vele jaren in goede gezondheid toe. Met ingang van 23 april 2003 is bestuurslid Mr. J.W. van Slooten voorzitter van de Stichting Airborne Museum. De penningmeester, de heer M.D.M. Rutte, is onlangs opgevolgd door de heer P.H. Tirion uit Oosterbeek. (Wybo Boersma)

Opening tentoonstelling

Op donderdagmiddag 24 april jl. werd in het Airborne Museum de tentoonstelling 'Vuursteun aan de Airbornes' geopend. Dit gebeurde door Captain P.W. Wilkinson. Peter Wilkinson was tijdens de slag Command Post Officer van 3rd Battery Airlanding

Light Regiment Royal Artillery, en vocht bij de oude kerk in Oosterbeek-Laag.

De expositie geeft een overzicht van de inzet van de Royal Artillery tijdens de Slag om Arnhem. Hierbij wordt de rol van het Airlanding Light Regiment R.A., van de 1^e en 2^e Airlanding Anti-Tank Battery en van de artilleriesteun vanuit de Betuwe door eenheden van 30 Corps belicht. Ook de rol van de anti-tankeenheden die tot de 'airlanding'-bataljons behoorden, wordt zoveel mogelijk uit de doeken gedaan.

Bij het samenstellen van de tentoonstelling is vooral gebruik gemaakt van de verschillende boeken die in de loop der jaren over de artillerie gepubliceerd zijn. Helaas ontbreken nogal wat gegevens over de inzet van vooral de 17- en 6-ponder anti-tankkanonnen. De samenstellers hebben echter geprobeerd zo volledig mogelijk te zijn. Bij de getoonde foto's, ruim 80, zijn ook verschillende minder bekende te zien.

Verschillende leden van de Vereniging Vrienden hebben weer materiaal uit hun collectie voor deze expositie uitgeleend aan het museum.

Een buitenbeentje in de expositie is de nieuwe 'Polsten gun' die het museum met financiële steun van de Vrienden aangekocht heeft. Helaas was het niet mogelijk hem vóór de opening uit Engeland te krijgen, maar nu is hij opgesteld op de eerste verdieping in de kamer naast de maquette van de Rijnbrug. Twee van deze stukken geschut maakten deel uit van de bewapening van het Reconnaissance Squadron. Of ze ook daadwerkelijk ingezet zijn, is niet zeker. In de volgende nieuwsbrief zal uitgebreid aandacht worden besteed aan dit kanon.

De expositie is tot 4 november a.s. in het museum te zien.

Excursie naar Hamminkeln op 4 oktober a.s.

Op zaterdag 4 oktober a.s. organiseert de Vereniging Vrienden een excursie naar het gebied rond Hamminkeln in Duitsland, waar op 24 maart 1945 de laatste grote luchtlandingsoperatie uit de Tweede Wereldoorlog plaatsvond. In mei 1995 maakten wij voor het eerst een 'battlefield tour' naar dit gebied, waar o.a. de 6e Britse Airborne Divisie zware slag leverde. Op veler verzoek herhalen wij deze tocht. In het volgende nummer van de Nieuwsbrief zullen alle gegevens over programma en kosten worden opgenomen.

In Memoriam: Jhr. ir. Herman Alexander Roëll

Een week voor zijn 77^e verjaardag is Lex Roëll in zijn woonplaats Waalre op 22 november 2002 vredig ontslapen.

Door zijn ziekte in de laatste jaren vielen steeds meer functies weg. Hij had het er soms erg moeilijk mee omdat hij nog zo graag allerlei facetten van 'Arnhem' verder wilde uitdiepen.

In zijn jeugd woonde hij op de 'Bornshoeve' in Schaarsbergen, waar hij na de luchtlandingen van september 1944 geconfronteerd werd met de ver-

schrikkingen van de oorlog. Samen met zijn broers zorgde hij er onder andere voor dat de in die omgeving omgekomen geallieerde vliegers en 'air despatchers' begraven werden. Hij zou van zijn oorlogservaringen nooit meer helemaal loskomen. Na beëindiging van zijn carrière in Italië, verhuisde hij naar Waalre, en kreeg hij de gelegenheid om veel contacten in Arnhem en Oosterbeek te vernieuwen. Via Henk Tiemens in Arnhem leerde ik hem kennen, en gedrieën besteedden we talloze uren aan reconstructies van vliegtuigrashes, het bepalen van veldgraf-locaties van gesneuvelden enz.. Met passie en een tomeloze energie verrichtte Lex eerst in Noord-Brabant veel 'veldwerk' om oplossingen te vinden voor gevallen die tot dan toe onbekend dan wel vaag gebleven waren. Dit resulteerde naderhand in diverse positieve identificaties van vliegers, die in de laatste editie van de Roll of Honour zijn geboekstaafd. Lex maakte een diepgaande studie van de vliegbevingen van de Royal Air Force tijdens operatie Market Garden, en de rol die bij de bevoorrading uit de lucht was toebedeeld aan mannen van het Royal Army Service Corps (RASC): de z.g. 'air despatchers'. Hij was tevens nauw betrokken bij de oprichting van het monument voor de daarbij omgekomen militairen, alsmede bij de identificatie van enkele onbekenden van het RASC.

Voor al deze hooggewaardeerde activiteiten kreeg hij een Honorary Membership van de Arnhem 1944 Veterans Club en de Air Despatch Association.

Wij zullen zijn inspirerende persoonlijkheid en vriendschap erg missen.

(Jan Hey)

Nieuwe Roll of Honour

In 1999 gaf onze vereniging de vierde, gewijzigde druk uit van de door Jan Hey samengestelde Roll of Honour van de Slag om Arnhem. Van die erelijst der (geallieerde) gevallen zijn nog maar enkele exemplaren in de verkoop, dus de echte verzamelaars en liefhebbers moeten snel zijn.

Het bestuur van de Vrienden heeft besloten dat gestart kan worden met de voorbereidingen voor de publicatie van de vijfde druk. Daartoe zijn al weer de nodige aanvullingen en correcties verzameld.

Lezers van dit blad die zinvolle gegevens kunnen aandragen voor de nieuwe uitgave van de Roll, wordt verzocht dit kenbaar te maken. Die reacties kunnen bestaan uit het doorgeven van fouten in de vierde druk of bijvoorbeeld het aandragen van nadere informatie over de locatie en de omstandigheden waaronder iemand is gesneuveld.

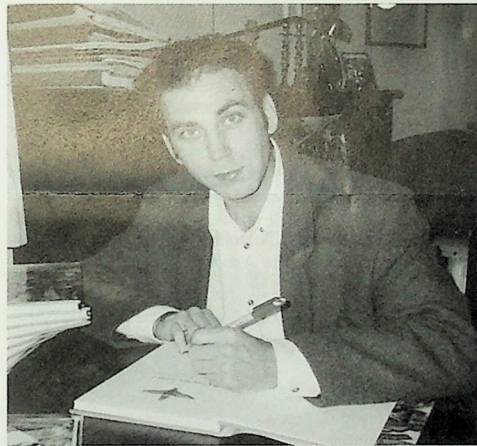
Desbetreffende berichten worden met belangstelling tegemoet gezien door Geert Maassen, Jan van Riebeeckweg 39, 6861 BD Oosterbeek.

E-mail vvamredactie@planet.nl.

Lid van de vereniging schrijft compagniesgeschiedenis

Op 26 april jl. verscheen het boek 'B Company arrived', dat werd geschreven door ons lid David van

Buggenum. David, die in 1963 uit Nederlandse ouders werd geboren in Perth, West Australië, woont sinds 1970 in Arnhem. Zijn ouders, die daar gedurende de oorlogsjaren hadden gewoond, konden uit eigen ervaring vertellen wat zich in en na september 1944 had afgespeeld rondom de Gelderse hoofdstad. Nadat hij zich op 16-jarige leeftijd begon te interesseren voor de lokale geschiedenis gedurende de periode 1940-1945, richtte David zijn aandacht op een relatief kleine groep van ruim 100 Britse parachutisten. Dit waren de manschappen van B Company, 2nd Parachute Battalion, die in september 1944 tijdens de Slag om Arnhem onder andere bij de Rijnbrug hadden gevochten. Via een van hen, Sid Fisher, zou hij in de daaropvolgende jaren vele veteranen van die compagnie schrijven, ontmoeten en interviewen. Daarnaast verkreeg hij informatie van Nederlanders die betrokken waren geweest bij de gebeurtenissen, en verzamelde hij Duitse verhalen die de invalshoek van 'de vijand' belichten. Geïnteresseerd in vooral de persoonlijke belevissen, aangevuld met foto's, kaarten en documenten, schreef David van Buggenum het boek 'B Company arrived'.

Bij de presentatie van 'B Company arrived' signeert David van Buggenum een aantal exemplaren van zijn boek. (Foto: Renkum, 26 april 2003; Bob Gerritsen)

'B Company arrived'

Er is nog steeds veel te vertellen over de Slag om Arnhem. Dat blijkt ook nu weer uit 'B Company arrived', het boek over B company, 2nd Parachute Battalion, the Parachute Regiment. Het is in het Engels geschreven door David G. van Buggenum, een Vriend van het Airborne Museum. Wie wilde weten hoe het ging met de tocht naar en de strijd rond de Arnhemse verkeersbrug, kon dat o.a. lezen bij Urquhart, Frost, Hibbert, Mackay, Mckee, Sims, Powell, Kershaw, Peatling, Ryan en Middlebrook, en enkele Nederlandse schrijvers. Echter, B Company, die toch zo'n 13% uitmaakte van de Britten bij de brug, wordt in die publicaties amper genoemd.

Dit boek maakt dat helemaal goed en vertelt het allemaal!

B Company was en route de bataljonsreserve, en had als taak het nemen en houden van de pontonbrug. We volgen het hoofdkwartier en het 4e, 5e en 6e peloton van het vertrek uit Engeland op de 17e september en de aankomst op de droppingszone bij Heelsum, via de 'Lion-route' van het 2e bataljon naar de brug. We maken de schermutselingen mee bij station Oosterbeek-Laag, het oponthoud bij de pontonbrug, en gevechten bij het Roermondsplein, in het centrum van Arnhem en rond de brug. We zijn bij het onderduiken, de evacuatie, de hospitalisering en de krijgsgevangenschap van een aantal van hen.

Van Buggenum neemt ons mee via de persoonlijke verhalen van para's, Duitse tegenstanders en Nederlanders, en weet zo heel goed de strijd met alle emoties te schetsen. We ontmoeten de bekende fotograaf Sem Presser. Door verhalen van alle zijden met elkaar te confronteren, geeft de auteur goed inzicht in het verloop, gezien vanuit vriend en vijand. Het uitstekende onderzoekwerk met interessante analyses en overzichten wekt bewondering.

Van Buggenum heeft een spannende historie geschreven met veel menselijke diepte. Prachtige voorbeelden hiervan zijn het dagboek van luitenant Levien, de verhalen van soldaat Izzard, en de Nederlandse gids Jan-Louis Loch.

Het boek is, zoals we gewend zijn, mooi door R.N. Sigmund Publishing uitgevoerd, met vele illustraties en goed kaartwerk, en leest prettig. Het boek heeft 160 pagina's, kost € 24,50 en is verkrijgbaar bij het Airborne Museum, de Oosterbeekse boekhandelaren, en het Gelders Archief te Arnhem. (Okko Luursema)

Monument voor de RAF

Van de 'Arnhem Battle Research Group' ontvingen wij de volgende verzoek:

'In onze tentoonstelling over de Royal Air Force bevoorradingsvluchten tijdens de Slag om Arnhem, die in september van het vorig jaar werd gehouden in het gemeentehuis in Oosterbeek, hebben wij de bezoekers gevraagd om hun mening te geven over een mogelijk monument/gedenkteken voor de bemanningsleden van deze vluchten. Dit omdat een dergelijk monument nog niet bestaat. Van de mensen die het bezoekersregister tekenden, was 99% positief over dit voorstel, en de meesten tekenden daarbij aan dat zo'n gedenkteken er al lang had moeten zijn. Soms krijgen wij vragen van voormalige RAF-bemanningsleden of hun nabestaanden waar bloemen kunnen worden gelegd ter herinnering aan de inzet van de Britse luchtmacht bij Arnhem. Deze mensen moeten dan worden verwezen naar het Airborne Monument tegenover 'Hartenstein' of naar het Air Despatch monument vlakbij de Airborne Begraafplaats. Een speciaal monument voor de RAF ontbreekt, terwijl hun rol toch van zoveel belang is geweest.

Op de plaats in Doorwerth waar nu de Rehoboth

School staat, is tijdens de Slag om Arnhem een Stirling neergestort. In het gebouw hebben we vorig jaar september twee posters met informatie en foto's van het betreffende vliegtuig opgehangen. De kinderen kunnen nu lezen wat er is gebeurd op de plaats waar hun school staat. Uit gesprekken met de directeur van de school werd het idee geboren om op deze plaats een gedenkteken neer te zetten, als erfbetoon aan de Royal Air Force. Het schoolbestuur vond het een goed plan, en adviseerde om een eenvoudige stenen pilaar te plaatsen, met ongeveer dezelfde vorm als de zuiltjes die op verschillende locaties in Arnhem en Oosterbeek staan.

Inmiddels hebben we diverse organisaties benaderd, waaronder de Arnhem 1944 Veterans Club, en iedereen is positief over het idee. Het plan wordt nu verder uitgewerkt. Iedere vorm van steun is welkom. Wilt u meewerken aan dit project, neemt u dan contact op met Philip Reinders, Margrietstraat 4, 6991 XH Rheden.'

Naschrift van de redactie: Het bestuur van de Vereniging Vrienden steunt van harte dit initiatief tot de plaatsing van een gedenkteken voor de RAF, en heeft dit inmiddels aan de heer Reinders laten weten.

'315 Troop Carrier Group'

Ons Amerikaanse lid George F. Cholewczynski, auteur van het boek 'Poles Apart', dat in 1990 in Nederland verscheen onder de titel 'De Polen van Driel', leidt sinds enige tijd de uitgeverij Walka Books in New Orleans. Bij deze uitgeverij verscheen kort geleden het boek 'Airborne Troop Carrier Three-One-Five Group', door William L. Brinson. Deze Amerikaanse 'troepentransportgroep' werd opgericht in februari 1942, en vertrok in november van dat jaar naar Engeland. Het boek verhaalt over de periode waarin van verschillende Britse bases werd geopeerd, en over de operaties waaraan werd deel genomen, zoals o.a. Sicilië, D-Day, Arnhem en de Rhine Crossing. De Group dropte op 18 september de 4e Parachutistenbrigade, en drie dagen later de Poolse Para Brigade bij Driel.

Naast algemene rapporten staan in deze uitgave veel interessante persoonlijke verslagen. Dit zeer lezenswaardige boek, dat is voorzien van kaarten en (voor het merendeel onbekende) foto's, werd uitgegeven bij WALKA, P.O. Box 56307, New Orleans LA 70156, USA, walka44@msn.com. Het boek wordt voor de prijs van € 27,50 verkocht in het Airborne Museum.

Vrijwilligers gevraagd

Het Airborne Museum vraagt vrijwilligers die bereid zijn om af en toe de verkoopstand van het museum te bemensen tijdens evenementen, zoals Open Dagen van Defensie, herdenkingen, wandeltochten, etc. Het eerstvolgende evenement waarvoor mensen worden gevraagd, is de Airborne Wandeltocht op 6 september a.s. Bent u bereid en beschikbaar voor die dag of voor andere dagen, neemt u dan even contact op met W. Boersma of B. de Reus in het Airborne Museum (026 3337710).